

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

249762

บทวิจัยนวัตกรรมการเรียนรู้ออนไลน์เครือข่ายนคร: กรณีศึกษากระบวนการเรียนรู้
เทคโนโลยีของพี่ ในเว็บไซต์ GotoKnow.org
อ. นฤมล นงนุช วิทยาลัยการศึกษาศาสตร์

พระไพศาลย์ ขจรทุกไท (เขียนหน้า)

วิทยานิพนธ์เสนอปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของงานศึกษา

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยบูรพา

สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ

พฤษภาคม 2555

ลิขสิทธิ์นี้เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

๒๐๐๑๕๔๑๐๑

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

249762

บทเรียนจากกระบวนการเรียนรู้ออนไลน์เครือข่ายครู: กรณีศึกษากระบวนการเรียนรู้
เวทีคนหนองบัว ในเว็บบล็อก GotoKnow.org
อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์

พระโชคชัย ชยวุฑฺโฒ (เอี่ยมยัง)

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
พฤษภาคม 2555
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ เรื่อง “บทเรียนจากกระบวนการเรียนรู้
ออนไลน์เครือข่ายครู : กรณีศึกษากระบวนการเรียนรู้เวทีคนหนองบัวในเว็บบล็อก GotoKnow.org อำเภอ
หนองบัว จังหวัดนครสวรรค์” ของ พระโชคชัย ชยวฑูโฒ (เฉียมยัง) เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

.....ประธาน
(ดร. รัตเกล้า เปรมประสิทธิ์)

.....กรรมการ
(ดร. สุกิจ ขอเชื้อกลาง)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์. สุทธิชัย ยังสุข)

.....กรรมการ
(ดร. เกரியงศักดิ์ สร้อยสุวรรณ)

อนุมัติ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณิงนิจ ภูพัฒน์วิบูลย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

11 พฤษภาคม 2555

ประกาศคุณูปการ

ผู้วิจัยขอเจริญพรขอบคุณในความกรุณา และความอนุเคราะห์เป็นอย่างดียิ่งจาก ดร.สุกิจ ขอเชื้อกลาง ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์สุทธิชัย ยังสุข และ ดร. รัตเกล้า เปรมประสิทธิ์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอเจริญพรขอบคุณเป็นอย่างยิ่งในความกรุณาที่ให้คำปรึกษา และแนะนำตลอดจนช่วยตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้อย่างละเอียดมาตั้งแต่ต้นจนจบ

กราบขอบพระคุณหลวงพ่อบุญธรรมโสภณ เจ้าอาวาสวัดศรีโสภณ เป็นอย่างสูงที่อนุเคราะห์ผู้วิจัยด้วยสถานที่อยู่อาศัย รวมทั้งพระภิกษุ-สามเณร และเครือข่ายครูเวทีคนหนองบัว อำเภอนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ที่ให้ข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยขอขอบคุณ และเจริญพรทุกรูปทุกคน

กราบขอบพระคุณท่านพระมหาแล อาสโย (ข้าสุข) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัตน์ คำศรีจันทร์ และเพื่อนสหธรรมิกทุกท่าน ทุกคน ที่คอยให้กำลังใจเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์อันใดพึงมีจากงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอน้อมนำคุณค่าและประโยชน์นั้นกลับมาเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา มารดา บุรพจารย์ ผู้ให้ความรู้แก่ผู้วิจัย รวมทั้งวิทยานิพนธ์เล่มนี้

พระโชคชัย ชยวฑฺฒโณ (เอียดมัยง)

ชื่อเรื่อง	บทเรียนจากกระบวนการเรียนรู้ออนไลน์เครือข่ายครู: กรณีศึกษา กระบวนการเรียนรู้เวทีคนหนองบัว ในเว็บบล็อก GotoKnow.org อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์
ผู้วิจัย	พระโชคชัย ชยวุฑฺโฒ (เอี่ยมยัง)
ประธานที่ปรึกษา	ดร.สุกิจ ขอเชื้อกลาง
กรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์สุทธิชัย ยังสุข ดร.รัตเกล้า เปรมประสิทธิ์
ประเภทวิทยานิพนธ์	วิทยานิพนธ์ รป.ม. สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2554
คำสำคัญ	บทเรียน เครือข่ายครู เวทีคนหนองบัว กระบวนการเรียนรู้ชุมชน

บทคัดย่อ

249762

การวิจัยกรณีศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์บทเรียนกระบวนการเรียนรู้เครือข่ายครู
ของเวทีคนหนองบัวในเว็บบล็อก gotoknow.org เพื่อเห็นแนวกระบวนการเรียนรู้ชุมชนเครือข่ายครู
ให้สอดคล้องกับความจำเป็นของประเทศในการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นและการสร้างความ
เข้มแข็งของชุมชน เก็บข้อมูลแบบผสม ๔ วิธี วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาและให้ข้อเสนอแนะจาก
ข้อมูลปฏิบัติ ผลการศึกษาพบว่ากระบวนการเรียนรู้ชุมชนของเครือข่ายครูมีบทบาทต่อการระดม
สรรพกำลังปวงชนเพื่อการศึกษาและเคลื่อนไหวการศึกษาเพื่อปวงชน งานเทคโนโลยีการศึกษา
ชุมชน จะเป็นระบบการนำเอาเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาช่วยขยายผลให้บรรลุจุดหมายที่ต้องการ
ดียิ่งขึ้น ขณะเดียวกัน ระบบภูมิปัญญาและเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน ก็จะมีวิธี
จัดการได้อย่างเหมาะสม ชุมชนสามารถพัฒนาตนเองสอดคล้องกับความจำเป็นได้มากยิ่งขึ้น ๆ ขึ้น

Title LEARNING FROM THE PROCESS OF LEARNING ONLINE TEACHER NETWORKS: CASE STUDY LEARNING PROCESS OF NONG-BUA NETWORK FORUM IN WEBLOG GOTOKNOW.ORG: NONG-BUA DISTRICT, NAKHON SAWAN PROVINCE

Author Phrachokchai Chayawottho (Iamyung)

Advisor Sukij Khorchurklang, Ph.D.

Co – Advisor Associate Professor Sutthichai Yungsuk, M.A.
Rudklaw Pampasit, Ph.D.

Academic Paper Thesis M.A. in Public Policy, Naresuen University, 2011

Keywords Lessoned Learnt, Teacher's Network, Nong bua Forum, Community Learning

ABSTRACT

249762

This preliminary study was aim to synthesis the lessoned learnt of teacher's network learning-sharing space namely Nong Bua Forum. To explored the practical conceptual model, including propose an appropriate frame for action of Community-Based Educational Technology which should be equal to guide for concerning agencies to implement CBET at local community level as needed to correspond decentralized policy and strengthened community. The article also showed conducting 4 methods of data collection, then analysis of content and develop evidence-based recommendations were derivered and discussed. The research finding revealed that role of community learning teacher's network process was enability local people to participate given community program corresponded with All for Education and Education for All ideaology, where CBET also expected to enhance more and more achieving goal. On the other hand, an appropriate managerial for local wisdom re-invention system and local wisdom-based technology also have been met. The local community always enable to gain capacity which can meet needed condition in various encountered situations.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา	1
คำถามการศึกษาวิจัย	6
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดเรื่องกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ	38
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้ (Knowledge Management)	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
กรอบกระบวนการเรียนรู้ (The Learning Process).....	55
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	56
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	60

สารบัญญภาพ

ภาพ	หน้า
1 กระบวนการเรียนรู้ (The learning process).....	30
2 แสดงวงจรการเรียนรู้เพื่อความสมดุลของชีวิต	31
3 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	55
4 แสดงแผนที่ อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์.....	135
5 ภาพวาดแสดงประวัติความเป็นมาของชุมชนคนหนองบัว เขียนโดย วิรัตน์ คำศรีจันทร์.....	136
6 แสดงสถิติผู้อ่านและผู้เขียนสนทนาในเวทีคนหนองบัว	145
7 สถิติผู้อ่านจำแนกโดยประเทศ	146
8 พัฒนาการเพิ่มขึ้นของผู้อ่านและผู้ชมในรอบ 1 ปี จำนวนผู้อ่านและผู้เข้ามาเยือน รายใหม่ในแต่ละวันของ 20 วันแรกเมื่อเริ่มติดตั้งเครื่องนับจำนวน เมษายน 2553	148
9 พัฒนาการเพิ่มขึ้นของผู้อ่านและผู้ชมในรอบ 1 ปี จำนวนผู้อ่านและผู้เข้ามาเยือน รายใหม่ในแต่ละวันของ 20 วันหลัง หลังติดตั้งเครื่องนับจำนวนไปแล้ว 7 เดือนถึง 7 พฤศจิกายน 2553.....	149
10 โดยเฉลี่ยแล้วเวทีคนหนองบัวมีคนติดตามอ่าน	150
11 จำนวนผู้อ่านในรอบ 1 เดือน	151
12 ในรอบ 7 วันของ 1 สัปดาห์ เวทีคนหนองบัวจะมีผู้อ่าน.....	152
13 ความเป็นสากลของเครือข่ายชุมชนเรียนรู้ห้องในเวทีคนหนองบัว	153
14 เรียนรู้สังคมไทยและสังคมโลกผ่านเครือข่ายมิตรภาพจากนานาประเทศทั่วโลก ...	155
15 เครือข่ายครูและเครือข่ายโรงเรียนในพื้นที่ อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์	160
16 การเตรียมการกระบวนการเรียนรู้ การใช้สื่อออนไลน์ของเครือข่ายครู.....	160
17 การวางแผนการใช้สื่อออนไลน์เวทีคนหนองบัว.....	161
18 การใช้สื่อออนไลน์เวทีคนหนองบัว เครือข่ายครูและเครือข่ายโรงเรียน.....	161
19 การสังเกตการณ์เครือข่ายครูที่เข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้.....	162

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพ		หน้า
20	เครือข่ายครูที่เข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้เวทีคนหนองบัว	162
21	กิจกรรมและสาระการเรียนรู้ การนำความรู้ไปใช้ของเครือข่ายครู	163
22	การสัมภาษณ์ครูผู้สอนและใช้สื่อเวทีคนหนองบัวในเว็บบล็อก GotoKnow.org....	163
23	การสนทนากลุ่มของเครือข่ายครู อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์.....	164
24	เครือข่ายครู อำเภอหนองบัว กำลังอภิปรายเกี่ยวกับการเรียนรู้เวทีคนหนองบัว	164